

de Kinderombudsman.

STAPPENPLAN AFWEGING CONTACT KINDEREN EN OUDERS TIJDENS CORONA

*Het Kinderrechtenverdrag
als kompas bij besluitvorming.
Ook tijdens corona.*

CONTACT OUDERS EN CORONA? HET BESTE BESLUIT VOOR HET KIND

Ieder kind heeft het recht om omgang te hebben met beide ouders, tenzij dit niet in het belang is van het kind. Zo staat het in het Kinderrechtenverdrag. Het ontwikkelingsbelang van het kind staat hierbij voorop en ook de mening van het kind moet hierbij worden meegewogen. Maar sinds het uitbreken van de coronacrisis hoort de Kinderombudsman regelmatig dat kinderen die in een instelling wonen hun ouders niet meer in persoon mogen zien. Ook hoort de Kinderombudsman dat bij complexe scheidingen de omgang tussen een kind en de ouder eenzijdig door een van de ouders wordt opgeschort. Dit zijn ingrijpende beslissingen voor het kind en de ouders. Het is belangrijk dat de rechten van het kind bij dit soort besluiten voorop staan.

In dit document legt de Kinderombudsman uit hoe dit soort besluiten in vier stappen op basis van het Kinderrechtenverdrag genomen moeten worden. Daarnaast geven we onze visie op omgang tussen ouders en kind in deze tijden van corona.

Een goed onderbouwde beslissing vraagt volgens het Kinderrechtencomité –dat toezicht houdt op de naleving van het Kinderrechtenverdrag– om een kindvriendelijk, volledig onderzoek.

En daarnaast om een zorgvuldige afweging tussen wat het beste is voor een kind en welke andere belangen meespelen.

- Dit geldt voor beslissingen die gaan over *een groep* kinderen, zoals regels die door het Rijk worden opgelegd om de coronacrisis aan te pakken.
- Dit geldt voor hoe iedere instelling omgaat met contact tussen ouders en kinderen die in hun instellingen wonen.
- En dit geldt ook voor beslissingen in individuele zaken.

Het gaat dus om alle beslissingen, over beleid en over *een individueel* kind, zoals de beslissing om in een unieke situatie wel of geen omgang te laten plaatsvinden.

STAPPENPLAN CONTACT TIJDENS CORONA

Een beslissing waarbij kinderrechten voorop staan, neem je in vier stappen.

In stap 1 onderzoek je wat het beste is voor het kind rond het bezoek van een ouder en de hoogst haalbare gezondheid.

In stap 2 breng je de andere belangen en risico's in kaart die meespelen.

In stap 3 weeg je de belangen van het individuele kind af tegen de andere belangen en risico's. Hierbij moet het belang van het kind voorop worden gesteld.

In stap 4 leg je het besluit heel goed aan het kind uit en bespreek je met het kind wat hij ertegen kan doen als hij of zij het er niet mee eens is.

Verderop hebben wij deze stappen en de elementen die hierbij in ieder geval moeten worden meegewogen toegepast op het vraagstuk van persoonlijk contact met kinderen in een instelling in tijdens van corona.

UITGANGSPUNTEN IN 4 STAPPEN:

1 BELANGEN VAN HET KIND

Onderzoek vast wat voor het kind het beste is rond het contact met de ouder.

2 ANDERE BELANGEN

Breng in kaart welke belangen en risico's nog meer meespelen.

3 AFWEGEN VAN DE BELANGEN

Maak de afweging waarbij wat voor het kind het beste is, het zwaarst weegt. Neem mee wat het kind zelf gezegd heeft over het contact.

4

UITLEG VAN HET BESLUIT

Leg het besluit heel goed uit aan het kind en bespreek mogelijke alternatieven.

HET UITGANGSPUNT VOOR CONTACT IN TIJDEN VAN CORONA

Het uitgangspunt voor contact in tijden van corona is dat kinderen omgang in persoon moeten kunnen hebben met hun ouders/verzorgers of dat ouders/verzorgers bij hun kinderen op bezoek moeten kunnen komen, tenzij dat niet in het belang van het kind is, en dat dit recht op contact alleen om zwaarwegende redenen opgeschort kan worden. Het uitgangspunt is dus: omgang, tenzij.

Dit geldt ook voor contact tussen ouders en hun kinderen die niet thuis wonen.

Gecertificeerde instellingen (GI), instellingen voor Jeugdzorg(plus), groepswoningen, gezinshuizen, Justitiële inrichtingen (JJI) en ook andere organisaties bij wie dit speelt, kunnen een algemeen beleid vaststellen ten aanzien van omgang in persoon of fysiek contact tussen ouders en hun niet-thuiswonende kinderen of het bezoek aan een kind in een JJI in verband met de maatregelen rond Corona. Uitgangspunt moet zijn dat er omgang is, tenzij dit echt onverantwoord is.

We begrijpen dat organisaties terughoudend zijn als het gaat om menselijk contact vanwege het Corona-virus en de richtlijnen van het RIVM zo goed mogelijk willen toepassen. Maar hierbij moet altijd bij ieder kind gekeken worden naar wat het beleid betekent voor dit specifieke kind, nu en op de langere termijn. Algemeen beleid op instellingsniveau is dus mogelijk, maar de Kinderombudsman verwacht daarnaast ook een individuele belangenafweging per kind.

Omgangsregelingen moeten zoveel mogelijk doorgang vinden,

zolang dat vanuit het perspectief van gezondheid veilig is. Ook, en misschien wel juist, in tijden van corona hebben kinderen behoefte aan en het recht op contact met beide ouders en dus op omgang met de ouder waar ze niet wonen, tenzij dat niet in hun belang is. Ouders moeten daarover goede afspraken maken. Het stappenplan voor instanties, kan ook voor ouders behulpzaam zijn om te komen tot het beste besluit voor hun kinderen.

DE VIER STAPPEN TOEGEPAST

Hieronder volgen de vier stappen toegepast op het vraagstuk van persoonlijk contact met kinderen in een instelling in tijden van corona:

STAP 1: BELANG VAN HET KIND

Voor de omgang is relevant:

- De aard van de omgangsregeling
Is die gericht op thuisplaatsing, recent ingegaan, gericht op hechting met ouders, et cetera;
- De frequentie van de omgangsregeling
Zien ouder en kind elkaar elke week, eens per maand, eens per twee maanden, nog minder?;
- De leeftijd van de kinderen
Bij kinderen van 0-4 jaar is fysiek contact essentieel voor goede hechting. Het is aan hen niet goed uit te leggen waarom contact niet mogelijk is en het kan schadelijk zijn als kind ouder wel mag zien maar niet mag aanraken (afwijzing);
Bij oudere kinderen kun je makkelijker uitleggen dat je elkaar wel mag zien, maar niet mag aanraken of dat je elkaar ook niet kunt zien.

Voor de gezondheid is relevant:

- Is het kind extra kwetsbaar qua gezondheid?

Voor het besluit is verder belangrijk:

De mening van het kind:

- Wat wil het kind zelf? Wil die wel omgang?
- En als dat niet kan, hoe zou hij/zij contact willen hebben?

STAP 2: BELANGEN VAN ANDEREN

Is het contact gevaarlijk voor anderen? Breng alle belangen en risico's in kaart.

Belangen van andere kinderen:

- Kinderen hebben recht op zo grootst mogelijke gezondheid en bescherming tegen ziektes (ook als die via anderen kunnen worden overgedragen).

Belangen van de instanties:

- Bescherming van jeugdbeschermers, pleegouders, gezinsouders, medewerkers instellingen en anderen tegen besmetting met het coronavirus of het overdragen daarvan.

VERVOLG STAP 2: **BELANGEN VAN ANDEREN**

Belang van ouder(s)/verzorger(s):

- Wens om contact te hebben met hun kind of kind te kunnen bezoeken.

Belang van de maatschappij:

- De noodzaak om verspreiding van het coronavirus te beperken.
- De plicht de rechten van alle burgers te waarborgen.

Andere belangen:

- Er kunnen nog belangen spelen van andere partijen die meegenomen kunnen worden.

STAP 3: **BELANGENAFWEGING**

Weeg de belangen van het individuele kind af tegen de andere belangen en risico's.

De belangen van het individuele kind bij omgang zijn groot, vooral bij kinderen tussen de 0-4 jaar.

Gezien de huidige situatie kunnen deze toch ondergeschikt zijn aan de andere belangen.

Mogelijke alternatieven voor contact/omgang in persoon zoals via video bellen en telefoon neem je daarin mee.

De individuele afweging kan ertoe leiden dat:

- **Er toch omgang plaatsvindt**
Dit kan een uitzondering zijn op beleid op instellingsniveau of anders zijn dan afspraken die pleegzorg of ouders in eerste instantie bedacht hadden.
- **Er omgang plaatsvindt op een andere locatie.**
- **Er geen omgang plaatsvindt**
Ook dit kan een uitzondering zijn of anders dan normaal gesproken de afspraak is. In dit geval zoek je naar een bij de leeftijd en wensen van het kind passend alternatief om toch een vorm van contact te hebben. Bijvoorbeeld video bellen of zwaaien voor een raam. Voor een peuter is video bellen misschien wel mogelijk.

STAP 4: UITLEG AAN HET KIND

Is het besluit dat er geen omgang meer zal zijn genomen? Leg dan aan ouders en kind uit dat het recht op omgang heel groot is, maar dat dit in dit geval dat niet kan doorgaan. En noem de reden en leg de belangafweging uit. Daarnaast vertel je welk alternatief voor contact er wel is. Tot slot leg je aan ouder en kind uit waar ze eventueel een bezwaar of klacht in kunnen dienen wanneer ze het niet eens zijn met het besluit.

**GEBRUIKT U DIT STAPPENPLAN?
EN HEEFT U HIEROVER NOG VRAGEN?
NEEM DAN CONTACT OP MET HET TEAM
VAN DE KINDEROMBUDSMAN.**

DE KINDEROMBUDSMAN

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

0800-876 54 32
(maandag tot en met vrijdag van 12.00 tot 17.00 uur)

www.dekinderombudsman.nl